

ЛУНГУ Дмитро Іванович,

*старший викладач кафедри спеціальної фізичної та
домедичної підготовки факультету № 3*

Донецького державного університету внутрішніх справ;

ДРОБАХА Максим Миколайович,

курсант 2 курсу факультету № 2

Донецького державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

ПЕКАРСЬКИЙ Сергій Петрович,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності

та інформаційної безпеки факультету № 3

Донецького державного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0538-0391>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОПЕРУПОВНОВАЖЕНИХ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Згідно положень Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року № 2135-ХІІ оперуповноважені кримінальної поліції Національної поліції України спрямовують свої зусилля на пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підбивну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави [2, ст. 1]. В умовах правового режиму воєнного стану, з метою забезпечення національної безпеки підрозділи кримінальної поліції Національної поліції України входять до сил безпеки та оборони України [3, ст. 1, п 17, 18], руху опору та територіальної оборони [4, ст. 1, п 14].

Це обумовлює доцільність планувати та проводити оперуповноваженими кримінальної поліції Національної поліції України гласні і негласні оперативно-розшукові заходи на деокупованих територіях. Дана діяльність спрямовується на діяльність щодо виявлення, документування і фізичне затримання учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, колаборантів та військовослужбовців країни-агресорки. Під час проведення стабілізаційних заходів на деокупованих територіях оперуповноважені кримінальної поліції Національної поліції України виконують службові повноваження в повній екіпіровці, що є додатковим навантаженням на організм. Несення служби на блокпостах також вимагає швидкої реакції на можливі дії правопорушників та злочинців, які перебуваючи у розшуку, намагаються проїхати через блокпост. Такі особи можуть чинити як фізичний так і озброєний опір.

Це все надає можливість констатувати наявність впливу фізичної та спеціальної фізичної підготовки на розвиток професійних якостей оперуповноваженого кримінальної поліції Національної поліції України щодо застосування ним заходів фізичного впливу на правопорушника в ускладнених умовах виконання службових повноважень.

Безпосередньо оперуповноважений кримінальної поліції під час виконання службових повноважень має право застосовувати різні заходи примусу, зокрема:

- 1) фізичний вплив (сила);
- 2) застосування спеціальних засобів;
- 3) застосування вогнепальної зброї.

Фізичним впливом, відповідно до вимог законодавства, визнається застосування будь-якої фізичної сили, а також спеціальних прийомів боротьби з метою припинення протиправних дій правопорушників [1, ст. 42]. Положення статті 44 Закону України «Про Національну поліцію» надають право поліцейському підрозділів кримінальної поліції застосовувати фізичну

силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою), для забезпечення особистої безпеки або/та безпеки інших осіб, припинення правопорушення, затримання особи, яка вчинила правопорушення, якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським повноважень, покладених на нього законом [1, ст. 44].

Швидкість руху, гнучкість, реакції на складності, подолання перешкод, виконання фізичних та психоемоційних навантажень формується під час фізичної та спеціальної фізичної підготовки. Це передбачає необхідність займатися різними видами спорту: легкою атлетикою, баскетболом, волейболом, футболом, рукопашним боєм, гирьовим спортом, боротьбою самбо тощо. На тепер додається подолання смуги перешкод, різні багатоборства, плавання, веслування, марш-кидки та інші види військово-прикладного спорту.

На нашу думку спеціальна фізична підготовка може бути ефективною якщо вона поєднується з тактико-спеціальною підготовкою, вогневою підготовкою, домедичною підготовкою, військовою топографією тощо. В поєднанні зі спеціальною фізичною підготовкою вважаємо за доцільне звернути увагу на домедичну підготовку, яка в умовах правового режиму воєнного стану переймає і основи тактичної медицини. Відповідно до положень статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» 5 липня 2012 року № 5081-VI до осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу належать і поліцейські як особи, які і не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги [5, ст. 12, п. 1].

На підставі проведеного аналізу ми можемо висновувати те, що з метою уникнення надмірної травматизації працівників кримінальної поліції при застосуванні ними фізичної сили, заходів примусу постає питання в правильному проведенні навчань для поліцейських. Актуальним і є формування психологічних якостей стійкості особистості, які засвідчать готовність поліцейського до застосування заходів примусу. Констатуємо, що спеціальна фізична підготовка є складовою в системі професійної підготовки оперуповноважених кримінальної поліції Національної поліції України. Спеціальна фізична підготовка оперуповноважених кримінальної поліції в умовах правового режиму воєнного стану спрямована на ефективну протидію поліцейським озброєним і тактично-навченим правопорушникам, які мають досвід ведення бойових дій. І тому систему загальної фізичної та спеціальної фізичної підготовки пропонуємо доповнити військово-прикладним видами спорту. Для забезпечення системності у фаховій підготовці майбутніх оперуповноважених кримінальної поліції є доцільним проведення поліцейських квестів із застосуванням симулятивних засобів. Такі поліцейські квести нададуть можливість в комплексі виробляти уміння та навички зі спеціальної фізичної підготовки в поєднанні з іншими освітніми компонентами.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. Дата оновлення: 04.05.2024. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення – 10.05.2024).
2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. Дата оновлення: 31.03.2023. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення – 10.05.2024).
3. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Дата оновлення: 31.03.2023. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення – 10.05.2024).
4. Про основи національного спротиву: Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX. Дата оновлення: 03.08.2023. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text> (дата звернення – 10.05.2024).
5. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI. Дата оновлення: 01.01.2024. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text> (дата звернення – 10.05.2024).

Отримано 10.05.2024